

حسابداری فعالیت‌های کشاورزی

(طبق استانداردهای حسابداری ایران)

مؤلف:

دکتر محمدرضا شورورزی

(دانشیار گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران

سرشناسه : شورورزی، محمدرضا، ۱۳۴۶
 عنوان و نام پدیدآور : حسابداری فعالیت‌های کشاورزی / مؤلف: محمدرضا شورورزی، ویراستار علمی: زهره حاجیها.
 مشخصات نشر : تهران: کتابخانه فرهنگ، ۱۳۹۶.
 مشخصات ظاهری : ۹۲ ص. جدول ۲۲×۲۹ س.م.
 شابک : 978-964-155-540-7
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیبا
 موضوع : کشاورزی -- حسابداری Agriculture -- Accounting
 شناسه افزوده : حاجیها، زهره، ۱۳۵۵، ویراستار.
 رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۶ ش ۵ ک ۵۶۸۶/ HF
 رده‌بندی دیویی : ۶۵۷/۸۶۳
 شماره کتابشناسی ملی : ۴۶۴۲۹۹۵

کتابخانه فرهنگ

شابک : ۷-۵۴۰-۱۵۵-۹۶۴-۹۷۸
 ISBN: 978-964-155-540-7

عنوان : حسابداری فعالیت‌های کشاورزی
 مؤلف : دکتر محمدرضا شورورزی
 ویراستار علمی : دکتر زهره حاجیها
 ناشر : کتابخانه فرهنگ
 تیراژ : ۱۰۰۰
 چاپ اول : ۱۳۹۶
 چاپ : دالاهو
 صحافی : صالحانی
 قیمت : ۸۰,۰۰۰ ریال

دفتر مرکزی : تهران، خیابان انقلاب، بین فروردین و اردیبهشت، ساختمان ۱۳۴۸، طبقه چهارم، کتابخانه فرهنگ
 تلفن : ۶۶۴۹۸۹۲۹ - فکس : ۶۶۴۱۲۱۷۱
 فروشگاه مرکزی : تهران، خیابان انقلاب، بین فروردین و اردیبهشت، ساختمان ۱۳۴۸، طبقه اول، کتابخانه فرهنگ،
 تلفن : ۶۶۴۹۸۹۲۹، فکس : ۶۶۴۱۲۱۷۱

«این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هرکس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.»

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۷	تعاریف
۸	دامنه کاربرد
۹	فعالیت کشاورزی
۹	ویژگی های مشترک فعالیت های کشاورزی
۱۰	دارایی های زیستی
۱۱	بازار فعال
۱۲	دگردیسی
۱۲	شناخت و اندازه گیری
۱۳	دارایی های زیستی مولد
۱۳	تحصیل دارایی های زیستی مولد
۱۴	۲- تحصیل دارایی زیستی همراه با زمین
۲۰	اندازه گیری پس از شناخت
۲۳	کاهش ارزش دارایی های زیستی مولد
۲۴	محصولات دیمی و آبی
۲۵	بهای تمام شده محصولات کشاورزی
۲۶	موجودی های کالا
۲۷	استفاده از ارزش منصفانه
۲۷	مخارج برآوردی فروش
۲۷	تعیین ارزش منصفانه
۲۸	دارایی های زیستی غیرمولد
۲۹	اقل بهای تمام شده و خالص ارزش فروش
۳۱	قراردادهای فروش آتی
۳۳	بازار فعال
۳۵	کمک های بلاعوض دولت برای محصولات کشاورزی
۳۷	استفاده از بهای تمام شده به جای ارزش منصفانه
۳۷	موارد خاص در فعالیت های کشاورزی
۳۸	دارایی های زیستی متصل به زمین
۳۸	درآمدها و هزینه های ناشی از اندازه گیری به ارزش منصفانه

درآمدها و هزینه‌های ناشی از اندازه‌گیری محصولات کشاورزی به ارزش متصفانه

افشا.....

پرسش‌ها.....

پیوست‌ها.....

www.ketab.ir

کیفیت آموزش حسابداری در دانشگاه‌ها به چند عامل مهم وابسته است که وجود متون مناسب و روزآمد یکی از آنهاست. برای آماده سازی دانشجویان جهت ورود به بازار کار آموزش آنچه که در عمل با آن مواجه خواهند شد بسیار مهم است به خصوص در رشته حسابداری که یک رشته کاملاً کاربردی است. تهیه متون آموزشی بر اساس استانداردهای لازم‌الاجرا در سطح کشور که با استانداردهای بین‌المللی حسابداری نیز تا اندازه زیادی هماهنگ است، از نیازهای امروز رشته حسابداری است. مؤلف با هدف کمک به تأمین این نیاز، تدوین یک سری از راهنماهای کاربردی استانداردهای حسابداری را شروع کرده‌اند تا با استفاده از تجربه چندین ساله در سمت آموزش و تجربیات کار حسابداری و حسابرسی توانسته باشند کمک شایانی به توسعه روند آموزش حسابداری و بهبود وضعیت و کیفیت حسابداری در سطح دانشگاه‌ها و واحدهای تجاری کرده باشند. با توجه به وسعت و گستردگی استانداردهای حسابداری در ایران سعی شده است که برای هر استاندارد و یا حداکثر دو استاندارد کتابی تدوین گردد و به صورت بصری در اختیار دوستداران این رشته قرار گیرد. هم‌چنین از اساتید محترم و دانش‌جویان و متخصصین این رشته استدعا داریم که نقطه نظرات خود را برای ما ارسال نمایند. لازم به یادآوری است که اسامی اشخاص حائز حقوقی که در این کتاب آمده فقط جنبه مثال دارد، در صورتی که تشابه اسمی مشاهده شود موضوع صرفاً تصادفی است.

و هم‌چنین از کلیه عزیزانی که در تهیه و تدوین این کتاب ما را یاری نموده‌اند به ویژه خانم دکتر زهره حاجیها، آقایان میر شمس، امیرحسین شورورزی و نقی زاده (مدیریت محتوای انتشارات کتابخانه فرهنگ) و هم‌چنین از آقای محمد حساری که در حروف‌چینی و صفحه‌آرایی کتاب را برعهده داشته‌اند، تشکر می‌کنیم.

مؤلف

مقدمه

مدیریت واحدهای بهره‌برداری کشاورزی یکی از موضوعاتی است که در قرن اخیر مورد توجه خاص اقتصاد کشاورزی جهان قرار گرفته است. توسعه و تکامل این علم در کشورهای پیشرفته همواره با پیشرفت فن مدیریت در سایر فعالیت‌ها تولیدی همراه بوده است. از بین رفتن تدریجی سیستم کشاورزی سنتی که منطبق با شرایط اقتصادی و اجتماعی زمان‌ها قدیم بوده، هم‌چنین توسعه و پیشرفت فناوری امروزی در تولید کشاورزی موجب شده تا واحدهای کشاورزی در عصر حاضر بر اساس قواعد و اصول اقتصادی تجارت، هدایت و رهبری شوند. این کار در اغلب کشورهای پیشرفته از یک برای بهره‌گیری مؤثر و مطلوب از عوامل تولید و از سوی دیگر برای کسب بازده معقول سرمایه‌گذاری در فعالیت‌ها تولیدی کشاورزی مرسوم می‌باشد.

واژه کشاورزی در زبان عموم مردم بیشتر تداعی‌کننده زراعت یا کاشت، داشت و برداشت است. اما در طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی، بخش کشاورزی بسیار گسترده‌تر از زراعت است و حوزه‌های دامپروری، جنگلداری، ماهیگیری غیره را در بر می‌گیرد.

ویژگی‌های منحصر به فرد بسیاری از فعالیت‌ها مانند کشاورزی، بیمه‌گری، نفت و گاز موجب می‌شود تا بکارگیری اصول پذیرفته شده حسابداری در آن‌ها به سادگی امکان‌پذیر نباشد. جریان زیبای حیات و پایداری زندگی در مزرعه و دارایی‌ها زنده آن، بر چگونگی شناخت درآمد و ارزش‌گذاری دارایی‌های زنده تأثیر می‌گذارد، به نحوی که اعمال استانداردها حسابداری، بدون هماهنگی ساختن آن‌ها با ویژگی‌های خاص این بخش، می‌تواند نتایج نامناسبی به دنبال داشته باشد.

تعاریف

فعالیت کشاورزی: عبارت است از مدیریت بر دگردیسی دارایی‌های زیستی برای فروش، تبدیل به تولید کشاورزی افزایش دارایی‌های زیستی.

دگردیسی: شامل فرایندهای رشد، تحلیل، تولید و تولید مثل است که به تغییرات کیفی یا کمی دارایی زیستی می‌انجامد. **دارایی زیستی:** عبارت است از حیوان یا گیاه زنده.

تولید کشاورزی: عبارت است از محصول برداشت شده از دارایی‌های زیستی واحد تجاری.

گروهی از دارایی‌های زیستی: عبارت است از مجموعه حیوانات یا گیاهان زنده مشابه.

برداشت: عبارت است از جداسازی تولید کشاورزی از دارایی زیستی یا پایان دادن به فرایند زندگی دارایی زیستی.

دارایی زیستی مولد: عبارت است از یک دارایی که به قصد تولید مثل، اصلاح نژاد و یا تولید کشاورزی، با حفظ حیات دارایی زیستی، نگهداری می‌شود و قابلیت برداشت در بیش از یک سال را دارد.

دارایی زیستی غیرمولد: به طبقه‌ای از دارایی‌های زیستی گفته می‌شود که واجد شرایط تعیین شده برای دارایی‌ها زیستی مولد نیست.

بازار فعال: بازاری که شرایط زیر را داشته باشد:

قلام مبادله شده در بازار متجانس باشند،

معمولاً خریداران و فروشندگان مایل در هر زمان وجود داشته باشند،

مت‌ها برای عموم قابل دسترس باشد.

روش منصفانه: مبلغی است که خریداری مطلع و مایل و فروشنده‌ای مطلع و مایل می‌توانند در معامله‌ای حقیقی و

رابطه عادی، یک دارایی را در ازای مبلغ مزبور با یکدیگر مبادله کنند.

قلام متجانس: به مجموعه‌ای از اقلام نظیر لبنیات، غلات، دانه‌های روغنی، میوه و تره‌بار، دام، طیور، ماهی‌ها و آبزیان

طلاق می‌شود که به واسطه خصوصیات همانند، قابل گروه‌بندی است.

کاربرد

کاربرد این استاندارد در حسابداری، موارد زیر الزامی است، مشروط بر این‌که به فعالیت کشاورزی مربوط باشد:

الف: دارایی‌های زیستی، و

ب: تولید کشاورزی در زمان برداشت

این استاندارد در موارد زیر کاربرد ندارد:

الف: زمین مربوط به فعالیت کشاورزی (به استاندارد حسابداری شماره ۱۱ با عنوان دارایی‌های ثابت مشهود مراجعه شود)، و

ب: دارایی‌های نامشهود مربوط به فعالیت کشاورزی (به استاندارد حسابداری شماره ۱۷ با عنوان دارایی‌های نامشهود مراجعه شود).

اندارد حسابداری شماره ۲۶ در مورد تولید کشاورزی، یعنی محصول برداشت شده از دارایی‌های زیستی واحد تجاری، در زمان برداشت، کاربرد دارد. بنابر این میوه چیده شده، گندم و جو برداشت شده، تابع الزامات استاندارد حسابداری شماره ۸ با عنوان حسابداری موجودی مواد و کالا یا سایر استانداردهای حسابداری مربوط خواهد بود. هم‌چنین، این اندارد به فراوری محصولات کشاورزی بعد از زمان برداشت مربوط نمی‌شود؛ برای مثال، فرایند فراوری انگور تا سرکه مط باغدار پرورش‌دهنده انگور مشمول این استاندارد نیست. هرچند چنین فرایندی می‌تواند به‌طور منطقی و طبیعی لیت کشاورزی محسوب شود و با دگردیسی زیستی تا حدی مشابه باشد، اما در این استاندارد این نوع فراوری در تعریف لیت کشاورزی قرار نمی‌گیرد.

طبق بند ۴ استاندارد، جدول زیر نمونه‌هایی از دارایی‌های زیستی تولیدات کشاورزی و محصولاتی است که از فراوری از برداشت حاصل می‌شود.